MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta tas-26 ta' April, 2007

Appell Kriminali Numru. 9/2007

Il-Pulizija

Vs

Stefan Apap

Il-Qorti;

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellant quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali talli fil-25 t’Awissu, 2006, ghall-habta tal-11.15 hrs., fi Triq l-Istabal, Qormi :
1. saq il-vettura bin-numru tar-registrazzjoni EBB-725, minghajr ma kellu licenzja tas-sewqan mill-Awtorita’ dwar it-Trasport ta’ Malta taht dik il-Kategorija ghall-imsemmija vettura;
2. b’hekk ma kienx kopert bil-polza tas-sigurta’ dwar ir-riskju tat-terzi persuni.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali tal-15 ta’ Jannar, 2007, li biha, wara li rat l-artikoli 15 (1)(a)(3) Kap. 65, AL 191/02 u 3(1) Kap. 104, sabet lill-appellant hati w bl-applikazzjoni tal-Artikolu 37 tal-Kap. 9, stante li l-appellant huwa minorenni, ikkundannatu ghall-hlas ta’ LM25 ammenda fuq l-ewwel akkuza w LM25 ammenda fuq it-tieni akkuza. Skwalifikatu wkoll milli jkollu jew jottjeni licenzja tas-sewqan ghal zmien sena.

Rat ir-rikors tal-appellant minnu pprezentat fit-23 ta’ Jannar, 2007, li bih talab li din il-Qorti joghgobha tirrevoka s-sentenza appellata, billi tiddikjarah mhux hati w tilliberah mill-imputazzjoni w htija skond il-Ligi.

Fliet l-atti kollha processwali.
Rat illi l-aggravji tal-appellant, fil-qosor, huma s-segwenti w cioe’:- 1. li ma rrizultax b’ mod sodisfacenti sal-grad tal-prova rikjesta mill-ligi illi l-appellant saq il-vettura in kwistjoni ; 2. illi l-uniku xhud tal-prosekuzzjoni ghab-bazi ta’ liema l-Ewwel Qorti sabet htija, ta verzjoni quddiem l-Ewwel Qorti djamentrikament opposta ghal versjoni li ta quddiem il-gwardjani lokali meta dawn waslu fuq il-post tal-incident tat-traffiku sabiex jiehdu d-dettalji tal-partijiet ; 3. illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, il-piena inflitta, konsidrando l-kaz in ezami, l-eta’ tal-imputat u l-fatt li hu ghandu kondotta netta, hija eccessiva.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti;

Rat id-digriet taghha tat-22 t’ Frar, 2007,li bih l-appell gie dikjarat dezert minhabba n-nuqqas ta’ dehra tal-appellant wara li ssejjah diversi drabi;

Rat ir-rikors tal-appellant fejn ta r-ragunijiet ghaliex ma kienx fl-awla meta ssejjah l-appell ghalkemm kien fil-Qorti ifittex lill-Avukat tieghu w fejn talab li l-appell jerga jigi riappuntat ghas-smiegh. Rat in- nota tal-appellant fejn indika l-isem tal-Marixall li kien kellem barra mill-Awla wara d-digriet ta’ dezerzjoni;

Semghet lill-appellant u lill-Marixxll Sandra Grech dwar in-nuqqas tal-appellant li jidher meta ssejjhet il-kawza tieghu;

Rat id-Digriet taghha tad-29 ta' Marzu, 2007, fejn irrevokat *contrario imperio* id-digrieti taghha precedenti w rrijappuntat l-appell ghas-smiegh mill-gdid ghas-seduta tal-lum;

Semghet ix-xhieda fl-udjenza tal-lum;

Semghet it-trattazzjoni;

Ikkonsidrat;

Illi mix-xiehda ta' **Brian Farrugia,** li deher in rapprezentanza tal-Awtorita' Dwar it-Trasport, irrizulta li l-appellant ma ghandu ebda tip ta' licenzja kwalsiasi tas-sewqan. Invece rrizulta li l-vettura EBB-725 Toyota Hailux Truck kienet debitament licenzjata fid-data tal-incident in kwistjoni fuq certu Donald Apap w ergo bil-fors li kienet koperta b' polza tas-sigurta' ghax altrimenti ma tinharigx licenzja.

Warden Stephen Cassar xehed li kien mar jinvestiga habta bejn tlitt vetturi w ghalkemm ghall-ewwel deher certu Donald Apap bhala s-sewwieq tal-vettura EBB 725, wiehed mid-drivers involuti, certu Gorg Borg, kien insista li l-veru sewwieq kien l-appellant u mhux Donald Apap. F'dan l-istadju Donald Apap kien xejjer daqqa ta' ponn f' wicc Gorg Borg u laqtu u l-appellant beda jghajjat u jigri wara t-tifel ta' Borg u jghidlu : *"Ghalfejn qed tah….li l-licenzja?"* L-appellant dak il-hin baqa' jinsisti li mhux hu kien qed isuq.

Gorg Borg xehed li il-habta kienet bejn tlitt karozzi wara xulxin u hu kien f' tan-nofs. Wara l-habta hareg mid-*driver's seat* tal-vettura ta' quddiemu l-appellant. Magembu kien riekeb nannuh fuq il-*passenger seat.* Hu insista li kien cert minn dan.

Illi din il-Qorti – bhall-Ewwel Qorti - hija ghalhekk sodisfatta li rrizulta sal-grad tac-certezza morali rikjest

mill-ligi li kien l-appellant li kien qed isuq il-vettura numru EBB-725 fil-25 t' Awwissu, 2006, fi Triq l-Istabal, Qormi, meta sehh l-incident awtomobilistiku in kwistjoni u li dak in-nhar ma kellux licenzja tas-sewqan u lanqas seta' jkollu ghax dak iz-zmien kien ghadu ma ghalaqx it-tmintax il-sena. Ghalhekk l-ewwel aggravju hu infondat u l-imputazzjoni tirrizulta pruvata.

Ikkonsidrat;

Illi ghar-rigward tat-tieni imputazzjoni ta' sewqan bla kopertura ta' polza t' assikurazzjoni kontra r-riskji ta' terzi din il-Qorti taghmel riferenza ghas-sentenza ta' din il-Qorti : **"Il-Pulizija vs. Angelo Scuderi"** [3.11.2005], fejn il-fattispecji kienu li Scuderi, fiz-zmien imsemmi fl-akkuza, ma kellux licenzja tas-sewqan pero' kien irrizulta li l-vettura li kien qed isuq kienet koperta b' polza ta' assikurazzjoni.

F' dik il-kawza l-appellant kien silet b'success argument mill-artikolu 10(1) tal-Kap.104 li jghid testwalment hekk ;-

"Jekk, wara li jkun inhareg certifikat ta' sigurta' taht is-subartikolu (4) ta' l-artikolu 4 ta' din l-Ordinanza lill-persuna li tkun hadet il-polza, tigi moghtija sentenza kontra persuna assigurata bil-polza, dwar responsabbilta' li ghandha tkun koperta minn polza taht is-subartikolu (1) tal-artikolu 4 ta' din l-Ordinanza (meta hija responsabbilta' koperta bil-kondizzjonijiet tal-polza), f' dan il-kaz, ghad li l-assikuratur awtorizzat ikun jista' jannulla jew ihassar, jew ikun annulla jew hassar il-polza, huwa ghandu, bla hsara tad-dispozizzjonijiet ta' dan l-artikolu, ihallas lil-persuni li favur taghhom tkun inghatat is-sentenza, kull somma ta' flus li ghandha tithallas bis-sahha ta' dik is-sentenza dwar ir-responsabbilta' fuq imsemmija …." (sottolinear ta' din il-Qorti).

Is-subartikoli (2) u (3) umbaghad jelenkaw serje ta' eccezzjonijiet fejn l-assikuratur awtorizzat ikun ezenti minn tali obbligu ta' hlas.

Illi din il-Qorti kienet allura ddecidiet li minn din id-dicitura ta' dan l-artikolu kif emendat, jidher li una volta li jkun hemm polza ta' assikurazzjoni li tkopri l-vettura in kwistjoni, jekk ikun hemm xi responsabbilta' ghal dejn civili, din tigi rizarcita mill-assikurazzjoni, sakemm ma jirrikorrux xi wahda jew aktar mic-cirkostanzi elenkati fis-subartikolu (2) u (3), anki meta l-assikuratur ikollu dritt jannulla jew ihassar il-polza, ghaliex, per ezempju, d-driver ma jkollux licenzja. Imma hija l-prosekuzzjoni li trid tipprova li ma jkunx hemm din il-kopertura minnhabba xi cirkostanza indikata fis-subartikolu (2) (3), u sakemm din il-prova ma ssirx minnha, tibqa' l-prezunzjoni li hemm il-kopertura tal-polza kontra r-risjki ta' terzi persuni kif tipprovdi l-ligi fis-subartikolu (1) fuq citat.

Jidher li dan il-kaz bhala fattispecji hu simili hafna ghal dak ta' **Scuderi,** fejn ukoll irrizuta li l-appellant kien qed isuq vettura li kienet assikurata pero' hu ma kellux licenzja.
Ikkonsidrat;

Illi huwa minnu li bejn l-interpretazzjoni li tat din il-Qorti lill-artikolu 10 (1)(2) u (3) fil-kaz ta' **Scuderi** fuq citat u l-artikolu 3 (1A) tal-Kap.104 jista' jkun hemm certa kontradizzjoni apparenti

Din pero' fil-fehma tal-Qorti hija biss apparenti w tista' tigi rikonciljata. Di fatti fejn ikun jidher *prima facie* ghall-prosekuzzjoni minn verifiki preliminari mal-Awtorita' Dwar it-Trasport li l-vettura involuta fil-kaz tkun licenzjata biex tkun fit-triq u allura, bis-sistema amministrattiv prevalenti llum, necessarjament koperta b' polza ta' assikurazzjoni, kif inhu l-kaz prezenti u kif kien dak ta' **Scuderi,** jibqa' dejjem jinkombi fuq il-prosekuzzjoni li, jekk trid, tipprova li l-kaz tad-driver li ma jkunx licenzjat ma jkunx kopert skond il-polza vigenti kopert bl-istess polza.

Invece fejn dan ma jkunx il-kaz u anki l-karozza ma tkunx licenzjata ghat-triq u allura possibilment u x' aktarx ukoll ma tkunx koperta b' polza, tiskatta il-prezunzjoni kontenuta fl-artikolu 3 (1A) tal-Kap. 104 li titfa' l-oneru li

jkun hemm polza ta’ assikurazzjoni mahruga taht l-art. 4(4) tal-Ordinanza fuq il-persuna akkuzata.

Fl-ewwel kaz, ladarba l-vettura tkun licenzjata, l-Awtorita’ Dwar it-Trasport tkun taf ma min hi assikurata l-vettura w din hija facilment identifikabbli ghall-prosekuzzjoni w tkun tista’ tigi ngunta biex tiddeponi dwar il-kontenut tal-polza w xi ezenzjonijiet jew limitazzjonijiet li tista’ tikkontjeni fit-termini tal-art. 10 tal-Kap.104, billi okkorrendo anki tesibixxi kopja tal-istess polza. F’ kazi bhal dawn ikun assurd li ghalkemm jirrizulta car li hemm polza, tiskatta l-prezunzjoni li ma hemmx polza kontenuta fl-art.3 (1A).

Fit-tieni kaz, fejn zgur mhux possibbli ghall-prosekuzzjoni li tindovna jekk ikunx hemm assikurazzjoni u, jekk ikun hemm, liema tkun id-ditta assikuratrici, ovvjament mhux mistenni mill-Prosekuzzjoni li tingungi lir-rapprezentanti tal-assikurazzjonijiet kollha tal-pajjiz biex taghmel il-prova li fuq dik il-vettura ma jkunx hemm polza. Ghalhekk jaghmel hafna sens li hawn tiskatta l-prezunzjoni kontenuta fl-art. 3 (1A) bl-inversjoni tal-oneru tal-prova kontra l-persuna akkuzata bir-reat ta’ sewqan minghajr kopertura ta’ polza t’ assikurazzjoni kontra r-riskji ta’ terzi.

Ikkonsidrat ;

Issa fl-istat tal-provi kif inhu, minkejja li jirrizulta mix-xiehda ta’ Brian Farrugia li l-vettura EBB-725 involuta kienet licenzjata u allura necessarjament koperta b’ polza tas-sigurta’, l-Prosekuzzjoni ma ressqet ebda prova, bhal nghidu ahna da parti tad-ditta assikuratrici, li kien hemm xi wahda jew aktar mir-cirkostanzi li jezentaw lill-assikuratur milli jhallas. Ghalhekk ladarba hemm l-obbligu generali tal-assikuratur li jhallas kull fejn tkun inharget polza (u f’ dan il-kaz rrizulta li polza inharget ghax kieku l-vettura ma kienetx licenzjata mall-Awtorita’ Dwar it-Trasport) w ma giex pruvat li tezisti xi wahda mill-eccezzjonijiet ghal din l-obbligazzjoni, jidher li ma rrizultatax pruvata it-tieni imputazzjoni.

Illi ghar-rigward tal-aggravju dwar il-piena, din necessarjament issa trid timbidel in vista tal-konkluzzjoni raggunta fil-paragrafu precedenti.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti qed tilqa’ l-appell limitatament billi tirriforma s-sentenza appellata w fil-waqt li tikkonfermaha fil-parti fejn iddikjarat lill-appellant hati tal-ewwel imputazzjoni w fejn ikkundannatu jhallas ammenda ta’ LM25 fuq l-ewwel imputazzjoni, tirrevokaha fejn sabet lill-appellant hati tat-tieni imputazzjoni ta’ sewqan bla ma kien kopert b’ polza tas-sigurta’ dwar ir-riskji ta’ terzi persuni w fejn ikkundannat lill-appellant ghall-ammenda ta’ hamsa w ghoxrin lira Maltin (LM25) ghal din it-tieni imputazzjoni w fejn ukoll skwalifikat lill-appellant milli jkollu jew jottjeni licenzja tas-sewqan ghal zmien sena mid-data tal-istess sentenza u minnflok ma ssibux hati tal-istess tieni imputazzjoni w minnha tilliberah w tiskwalifikah milli jkollu jew jottjeni licenzja tas-sewqan ghall-periodu ta’ tlitt xhur li jibdew jiddekorru minn nofs il-lejl tal-lum in vista tas-sejbien ta’ htija fuq l-ewwel imputazzjoni biss.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------